

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Tractatus De Schismate

Longueval, Jacques

Lovanii, [1718]

Caput XII. De malis ex Schismate pullulantibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64915](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64915)

CAPUT XII.

De malis ex Schismate pullulantibus.

§. I.

Religionem Schisma penitus destruit.

UNITAS Catholica vinculum est, quo non solum Ecclesiae membra inter se fidei unitate copulantur, sed fidei quoque ipsius servatur integritas, indissolubili dogmatum coherentium nexu. Rupta hac corporis compage, & membrorum corruptio, & dogmatum sequitur interitus: ita quidem, ut paucorum annorum intervallo, si Ecclesiam Schismaticam consideres, antiquae Religionis vestigia vix ulla invenias. Funestum Anglia praebet exemplum. Rupturam Schismatis imminente, nullum erat toto orbe Christiano regnum Romano-Catholicae fidei tenacius. Henricus VIII. Religionem non tantum Regali auctoritate suffulcit, sed scriptis Lutherum impugnavit, librumque suum Leoni X. velut fidei & amicitiae tesseram misit, scripto manu propria hoc in fronte operis verso latino.

Anglorum Rex Henricus, Leo decimo, mittit

Hoc opus, & fidei testem, & amicitiae.

At postquam Rex idem, adulterini conjugii libidine infami correptus, facto à Sede Apostolica divortio, Primatum Ecclesiae, quem ceu Petri Successoribus proprium gloriose defenderat, sibi arrogare coepit; Anglia, dicta hactenus *Insula Sanctorum*, errorum

rum derepente Insula facta est, & omnium cloaca vitiorum; ac veluti altera erratica Delos pestiferis peregrinarum opinionum flatibus jactata fuit. Verum est quidem à Lutheri doctrina semper abhorruisse Henricum, cavissèque ne regnum suum contagio ista afflaret: sed Schismatica Ecclesia quid est aliud quàm ovile furibus ac latronibus patens, grex mercenariis creditus, & lupis grassatoribus expositus? Et verò fidei integritas quàm ratione conjungi posset cum Schismate? Quid Schismaticis cum fidei regula? Quibus armis debellabunt errorem?

Optat. 12.
num. 16. Julianus Apostata nulla re certius credidit se posse evertere Christianam Religionem, quàm patrocínio Schismatis. Quamprimum Imperium adeptus erat, Donatistarum patronum se professus est, Schismaticis illis mox de exilio, quo eos Imperator Constantinus expulerat, revocatis: nec minorem Religioni intulit stragem, dum suas Donatistis Ecclesias restituit, quàm cum idolorum templa patefecit.

Commo-
nit. cap. 31. Dogmata fidei catenæ annulis non inconcinnè comparantur, quorum unum si moveas, reliqui consequuntur. Suntque velut ejusdem ædificiî lapides, qui continua serie super vicinos cubant, quorum medio evulso superiores ruere necesse est. *Abdicatâ enim qualibet parte Catholici dogmatis, ait Vincentius Lirinensis, alia quoque, atque item alia, ac deinceps alia jam quasi ex more & licito abdicantur. Porro partibus abdicatis, quid aliud sequetur, nisi ut totum pariter repudietur?* Atqui S. Sedis Primatus inter primaria fidei dogmata locum tenet. Nec asseverare formido, non

non secus super hoc dogma fidem, quam super S. Petrum ædificatam esse Ecclesiam. Quo fundamento diruto ædificium corrui: nec vulnus tantummodo Ecclesiæ per Schisma infligitur, sed ipsa Religioni vita aufer-
tur.

§. II.

*Clericalis dignitas per Schisma vili
serviuti subjicitur.*

EX ambitiosa excellendi cupidine Clericorum, fastidioque parendi, Schisma communiter generatur. Sed manifestâ Dei vindictâ Clerus ipse per Schisma non eam, quam appetivit, consequitur dignitatem, sed vilissimæ potiùs subjicitur serviuti. Non enim sperare possunt Episcopi auctoritatem suam inferioribus venerabilem fore, nisi ipsi Pontificis, qui eorum superior & Christi Vicarius est, auctoritatem venerentur. Schismatici Sacerdotes Prælati S. Sedi rebellibus citò se æquiparant. Hac poenâ talionis punitur à Deo superbia Prælatorum. Quo recidit Orientalium Ecclesiarum splendor & gloria, postquam eas à Sedis Apostolicæ obedientia & communione divortium infelix separavit? Quamdiu Romano Pontifici fuerunt subjectæ, quot probatissimis Patribus ac Doctoribus, quot sanctissimis Eremi incolis floruerunt! Quæ magnificentia Jerusalem! Quæ pietas peregrinantium! Quæ Episcoporum dignitas! Quanta amplitudo Imperii Constantinopolitani! Neque illic Religio virebat solum, sed instar fertilissimæ arboris virtutum fructibus abundabat, donec de radice
vixit

vixit Romanæ Ecclesiæ. At postquam rescissa est, ut ramus amputatus exaruit. Captiva in hunc diem toto Oriente Religio templa deserta ac desolata, egenamque & servilem ministrorum sortem deplorat. Noluerunt submittere se Vicario Christi, & colla submitterunt jugo infidelis & Barbaræ Nationis.

Ecquis splendor est hodie, ecquæ dignitas Ecclesiæ Anglicanæ? Episcopatus Romanæ jurisdictioni subtractus, est velut merum sine vita & motu cadaver, nihil præter nomen inane reliquum habens. Regni istius Prælati recusarunt agnoscere spiritualement S. Sedis auctoritatem, à qua tamen primi fuerunt missi Apostoli; & spiritualement suam (prò pudor!) potestatem subjecerunt politico Regis imperio, & duabus Curiis Laicorum. En à quo tribunali decisiones fidei expectent Episcopi, ad dedecus & infamiam Religionis.

Ep. 40.

Non minùs superbè & intolerenter, quàm Laici, Episcopatum despicit ex infimo ordine Clerus Schismaticus. S. Cyprianus graviter querebatur, ab audacibus & refractariis Presbyteris vili pendì Episcopalem Dignitatem. Quàm paria his, atque etiam deteriora nostris fieri temporibus conspicimus, postquam Gallia Schismatis fermento agitari cepit. Quid non ausæ & machinatæ sunt Universitates? Quantus Episcoporum contemptus, immò quantæ vexationes, ob audacem & impunitam tot Curionum & Monachorum rebellionem: qui impudenter & verè de se dicere possent, quod sibi & suis in eremo sociis per calumniam objectum narrat Hieronymus. *Pudet, inquit, dicere: De cavernis*

Ad Marc. Presb. ep. *cellularum damnamus orbem. In sacco & cinere volu-*

volutati, de Episcopis sententiam ferimus. Quid facit sub tunica pœnitentis regius animus? Quàm contemptim proteruntur hodie Viri insignes Ecclesiastici & Religiosi! Nec mirum: sola Clerum venerabilem facit Religio; Schisma verò Religionis ruina est.

Neque satis est Clerum Schismaticum jacturam facere nominis & dignitatis, nisi etiam bonorum temporalium direptione ad miseram redigantur paulatim egestatem. Quid Clero cum divitiis? clamant laicæ potestates; & Ecclesiæ reformandæ prætextu indè præclaræ reformationis ducunt exordium, undè crumenarum suarum sperant incrementum. Hinc in Germania, Suecia, Scotia, Anglia, sumptum est reformationis initium. Scilicet Ecclesiarum & Monasteriorum amplis proventibus & redditibus inhiando, in Schisma faciliùs prolapsi sunt Principes: neque major est obex quo minùs ad unitatem Ecclesiæ revertantur, quàm prædarum istarum faciendæ restitutio.

§. III.

Schisma Regnorum turbas & ruinam causat.

Non *Respublica est in Ecclesia, sed Ecclesia in Republica est*, inquit verè & acutè S. Optatus: significans, sicut anima, quæ est pars hominis præstantior, in corpore est, illudque animat, sic Ecclesiam in Republica velut ejus animam esse. Itaque cum tranquilla est Ecclesia, Reipublicæ tranquillitatem præstat; cum perturbata, Rempublicam quoque turbari necesse est. Populus Deo infidelis, quomodo

Lib. 3. n. 3.

modo Principi fidelis erit? Quare Petrus Apostolus priusquam dicat, *Regem honorate*, præmittit immediatè, *Deum timete*: quasi debitus Regi honor sine Dei timore constare non possit. Narrat Regum historia Summum Sacerdotem Joiadam, ut folium Joæ Regis junioris stabiliret, voluisse ut populus inito foedere prius se obligaret Deo, quàm fidelitatis Sacramentum diceret Regi: non ignorans, fidem juratam Deo, populum Regi, & Regem populo, nexu arctissimo devincire. Nexum hunc dissipat Schisma. Nihil enim Schismaticos facit nisi effrænis libertatis cupiditas, & cervix capistrum impatiens. Aurea est hæc S. Optati Episcopi Milevitani sententia: *Factio mater Schismatis*. Ecquis sibi persuadeat, hominem qui jugum spirituale, quod omnium sacratissimum & levissimum est, subire detrectat, non excussurum denique frænum potestatis secularis? Næ is malè perspectum haberet genium Novatorum.

Optat. l. 2.
n. 3.

Noverat hunc apprimè Carolus Magnus, cum dixit, *Nulla pacto agnoscere possumus, qualiter nobis fideles existere possunt, qui Deo infideles & suis Sacerdotibus inobedientes apparuerint: aut qualiter nobis obedientes, nostrisque Ministris ac Legatis obtemperantes erunt, qui illis in Dei causis, & Ecclesiarum utilitatibus non obtemperant.*

Tom. 2.
Concil.
Gall. p. 231
Inter Capit. Sele-
& a cap. 2.

Vinc. Li-
rin. Com-
mon. c. 6.

Noverat & Vincentius Lirinensis, qui vivis coloribus genium Novatorum Hæreticorumque depinxit. Etenim de Arianismo loquens, *Cujus, inquit, temporis periculo satis superque monstratum est, quantum invehatur calamitatis novelli dogmatis inductione. Tunc siquidem non solum parvæ res, sed etiam maxima labe factata sunt. Nec enim tantum adfinitates, amicitia,*

citia, domus, verum etiam urbes, populi, Provincia, nationes, universon postremo Romanum Imperium funditus concussum & emolitur est. Namque cum profana ipsa Arianorum novitas, velut quedam Bellona, aut Furia, capto primo omnium Imperatore, cuncta deinde palatii culmina legibus novis subjugasset, nequaquam deinceps destitit universa miscere atque vexare, privata ac publica, Sacra profanaque omnia, nullum boni & veri gerere discrimen, sed quoscumque collibuisse, tanquam de loco superiore percutere.

Minus quoque audaces & furiosos Hæresis fecit Arianos quam Schisma Donatistas. In Parmenianum Donatistam gravi oratione invehitur S. Optatus. Ostendam, inquit, partem Lib. 2. vestram cruentis moribus pastam, Christianorum sanguine opimatam . . . Episcopis vestris jubentibus & presentibus, super altare Catholici Diaconi occisi sunt . . . lacerati sunt Viri, tractata sunt Matrona, infantes necati, abacti sunt partus . . . ut omnia Sacrosancta vestri Episcopi violarent, jusserunt Eucharistiam canibus fundi . . . Ampullam quoque Chrismatis per fenestram, ut frangerent, jactaverunt. Fœlix (Episcopus Donatista) inter crimina sua & facinora nefanda, ab eo compressam puellam cui mitram ipse imposuerat, à qua paulò antè pater vocabatur, nefariè incestare minime dubitavit. Hæ sacrilegæ furia, quibus Schismatici Donatistæ diu Africam vexaverunt, eam tandem in Vandalorum Arianorum redegerunt servitutem; quemadmodum Ecclesiam orientalem infidelium jugo Schisma subjecit. Et quas tragicas scenas Anglia, illud Schismatis & erroris theatrum exhibuit! Quantâ sanguinis effusione Henricus VIII. Schisma suum stabilire coactus est! Primum credi-

Thomas-
sin. Tract.
de Edict.
Eccl. t. 2.
P. 473.

credidit fidei Catholicae duntaxat se esse deser-
torem: at mox persecutor est factus, & tyran-
nus. Inter eos, quos iussit occidi, cum aliter suum
in Anglicana Ecclesia Primatum stabilire non pos-
set, numerantur Cardinales duo; Archiepiscopi
tres; triginta Episcopi; Abbates tredecim; quin-
genti Priores, Monachi aut Presbyteri; Decani
tredecim; Canonici sexaginta; quinquaginta &
amplius Sacra Theologia Doctores; Duces, Mar-
chiones aut Comites duodecim; viginti-novem Ba-
rones; Nobiles amplius trecenti; Cives centum;
centum & decem Matrona: ut de reliquis sileam.
En Schismatis fructus. Potestne his phaleris
ornata Novitas placere Catholicis Gallis?

Nunquam Schisma Religionem sine Reipu-
blica tumultu divisit. Hollandia nodum, quo
Pontifici necebat & Regi, uno acinacis
ictu diffecit. Suecia simul cum novo Rege
fidei novitatem induxit. Post Schisma saepe
nutavit Angliae corona, saepe etiam de Re-
gum verticibus excussa. Galliae Reges cum
Petri Cathedra haecenus junctissimi, solii
sui firmitatem ab hac solidissima Petra mu-
tuarunt.

Damian. l.
7. Epist. 3.
ad Hen-
ric. Im-
perat.

Petri Damiani ad Henricum Imperatorem
vox est: Cavendum est, o Rex, ne dum tu pate-
ris dividi Sacerdotium, tuum quoque, quod absit,
dividatur Imperium. Nam . . . mox ut Saül ap-
prehendit summitatem pallii Samuelis, & scidit;
protinus illi Samuel, SIC, inquit, SCIDIT DO-
MINUS REGNUM ISRAEL A TE HODIE.

Supple-
mentum
pistola.

Sectae novissimae spiritum rebellionis, ve-
lut sibi proprium vindicare videntur. Luthe-
rus, tantarum ipse fax & incensor turbarum,
ad amicum quemdam suum scribebat: Pro-
pheta sui, cum saepe predixi, spiritum Sacramen-
tariorum

tariorum esse spiritum rebellionis. Quam cruenta olim in regno suo bella fuscitaverit scissa Religio, Galli meminerunt. Calvinismus, fa-
 teor, rebellionis fons fuit. At Jansenismus ex Calvini ovo prognatus est; nec spondet, si praevaluerit, meliora. Hydrae illius Herculeae abscisso capite uno, alterum, demissis quidem paulò magis auriculis, at eodem veneno turgens enatum est. Minusne ab hoc timendum est publicae tranquillitati? In Regum palatia citò volvitur flamma templorum, & segniùs extinguitur quàm apparet. Dominum cum populo Israèl, cujus partem Core ad seditionem incenderat, suppliciter deprecemur: *Fortissime Deus spirituum universe carnis, num uno peccante, contra omnes ira tua deserviet?*

rum Lu-
 theri
 Epist. 100.

Num. 16.
 v. 22.

CAPUT XIII.

Qua cautione opus sit Schismate imminente.

§. I.

Quid agere & pati debeant Episcopi ad avertendum Schisma.

SI quis dubitet, quodnam sit Religione periclitante Episcoporum officium, is consideret quod sit officium belli Ducis, quando in regni viscera irrumpunt hostes: quod naucleri, dum navis tempestate jactatur: quod Pastoris, dum in ovili grassatur lupus. Nemo dubitat quin Episcopi Duces sint